

(folytatás az 56. oldalról) 2. táblázat. Fekete rendzinatalajon álló molyhos tölgyes talajszelvénye

Mélység	pH (H ₂ O)	pH (KCl)	CaCO ₃ (%)	Váz (%)	hy (%)	5h (cm)	H (%)
0-30	7,7	7,4	33	30	5,82	16,5	15,1
30-	7,7	7,2	80	100	0,27	24,0	

A **vörösbagyagos rendzina** szelvények magas agyagtartalmuk vízmegkötő képessége ellenére is több hasznosítható vízzel rendelkeznek a molyhos tölgy számára. Kevésbé jellemző rájuk a jelentékeny humuszakkumuláció, ezért a molyhos tölgy magassága 10-13 m között van, sőt 40 cm-nél mélyebb termőréteg esetén elérheti a 15 métert is (pl. Budakeszi környékén). Ugyancsak jobb vízgazdálko-

dással rendelkeznek a humuszkarbonát talajok, amelyeknek laza alapkőzete a 40-50 cm vastag termőréteg alatt a gyökerek mélyebb lehatolását teszi lehetővé. Ilyen körülmények között a molyhos tölgy – az elegyfajokkal – már zárt állományt alkot, és magassága meghaladja a 15 métert. Egy jellemző talajszelvényt Budakeszi környékéről mutat be a 3. táblázat (Keresztesi, 1967).

3. táblázat. Humuszkarbonát talajon álló molyhos tölgyes talajszelvénye

Mélység	pH (H ₂ O)	pH (KCl)	CaCO ₃ (%)	Váz (%)	hy (%)	5h (cm)	H (%)
0-30	7,7	7,0	17	kevés	3,76	22,0	8,6
30-50	7,8	7,0	27	kevés	2,28	23,0	2,7
50-200	8,2	7,4	33	kevés	1,53	30,5	

Az adatokból látható, hogy a felső 30 cm-es rétegben az erdő hatására már megindult a mészvándorlás, itt a legalacsonyabb a pH, és a legkisebb a szénsavmész-tartalom. A humuszban gazdag, homokos vályog fizikai féleségű talajnak még továbbra is magas a holtvíz-tartalma, azonban a mélyebb gyökerezhetőség lehetővé válik.

Az andezitből alakult **rankerek** és **erubáz talajok** a vörösbagyagos rendzinához hasonlóan jobb vízkötő képességűek, ezért létrejöttük helyének lejtőfokától és termőrétegük mélységétől függően a molyhos tölgyek 10-15 m magasságot érnek. Közülük – mélyebb termőrétegűknél fogva – a rankerek kedvezőbbek, a barna **rendzinákkal** együtt zárt molyhos tölgyeseket eredményeznek, az állomány magassága meghaladhatja a 15 métert is.

Barna erdőtalajok.

A barna erdőtalajokon a molyhos tölgy csak akkor jelenik meg, ha termőrétegük vastagsága nem éri el az 50 cm-t,

illetve ha ez mélyebb, akkor déli kitettség vagy nagyobb lejtők miatt a vízgazdálkodási viszonyok erősen romlanak. Hegy- és dombvidékeinken rendszerint csak a **Ramann-féle barna erdőtalajokon** találunk molyhos tölgyet, bár a Keszthelyi-hegység 350 méter magas gerincén, a dolomiton lerakódott homokon, **kovárványos barna erdőtalajon** is találkoztunk vele. Az alacsonyabb dombos vidékeken leggyakrabban **csernozjom-** vagy **karbonátmaradványos barna erdőtalajon** jelenik meg. Ezek a talajtípusok a domb- és hegyvidékek, valamint az alföldi sík vidékek találkozásánál jöttek létre, és kialakulásukra mind az erdőtalajokra, mind pedig a csernozjom talajokra jellemző talajképződési folyamatok rányomták bélyegüket (Mátraalja, Bükk-alja stb.). Gyakori lehet a molyhos tölgy a **rozsdabarna erdőtalajokon** is, ahol az alapkőzet lehet meszes homok vagy homokkal keveredett lösz. Egy Ramann-féle barna talajon előforduló budakeszi molyhos tölgyes talajszelvényét mutatja be a 4. táblázat.

4. táblázat. Ramann-féle barna erdőtalajon álló molyhos tölgyes talajszelvénye

Mélység	pH (H ₂ O)	pH (KCl)	CaCO ₃ (%)	Váz (%)	hy (%)	K ₄	H (%)
0-8	6,3	5,2			5,20	50	9,7
8-40	6,6	5,9			4,58	40	1,9
40-60	7,9	7,1	19		2,72	36	1,7
60-100	8,0	7,2	44		1,55	33	

A déli oldal enyhe lejtőjén a dolomitra rakódott löszön kialakult erdőtalaj ter-

mőrétege 40-60 cm, a kilügződés már megtörtént, a szerkezet diós, víztároló

képessége kedvező, s a hy-értékek alapján az alapkőzet is homokos vályog, már bizonyos mértékű vízmegkötő képességgel rendelkezik. Emiatt a pszeudomicéliumokkal gazdagon ellátott löszben is találhatunk gyökereket. Mivel ezeknek a talajoknak a vízháztartása, valamint a tápanyag-szolgáltató képessége egyaránt kedvező, ezeken a talajokon találjuk a legméretesebb molyhos tölgyeket. Természetesen a termőhelyi feltételek javulásával megjelenik a cser, a kocsánytalan tölgy valamint az egyéb lombos fajok, így a molyhos tölgy legfeljebb elegyben fordul elő (Keresztesi, 1967).

A barna erdőtalajokon a molyhos tölgynek azonban csak akkor van létjogosultsága, ha a barna erdőtalajok kisebb-nagyobb mértékben erodálódtak. Ennek következtében kialakult csonka erdőtalajokon a termőréteg vastagsága sekély, 20-30 cm alatti, az alapkőzet erősen meszes. Ilyen esetekben a molyhos tölgy továbbra is fenntartható.

(folytatjuk)

Elismerés a jubileumi könyvnek

A FEIEA (a 13 országot és 5000 tagot tömörítő, Szakújságírók Egyesületeinek Európai Szövetsége) minden évben értékeli az üzemi, üzleti kiadványokat, folyóiratokat. A FEIEA GRAND PRIX 2001. nevű versenyt öt kategóriában hirdetik meg, közülük az évkönyv kategóriában mérte meg magát idén a SEFAG Rt. jubileumi kiadványa, a *Három évtized a somogyi erdőkben*. A könyv nagy sikert aratott, mivel a 158 elődöntős közül bekerült a döntőbe, ahol kategóriájában a hetedik helyen végzett. Olyan cégek évkönyvei előzték meg, mint a Tesco Anglia, a Német Vas-utak, a TÜV Austria, de két nagy bank is végzett az élmezőnyben. A tíz nemzeti szervezetet képviselő tíztagú zsűriből az osztrák és a svájci zsűritag a második, a holland pedig a harmadik helyre sorolta a somogyi kiadványt.

A könyv megírásában és szerkesztésében sok jelenlegi és nyugdíjas kollégánk vett részt, akiknek a munkáját ezúton is megköszöni a SEFAG Rt.

Hirdessen az Erdészeti Lapokban!